

İKLİM KAHRAMANLARI: YEŞİL GELECEĞİ SIRTLAYAN ÜLKELER *

Dünyanın farklı yerlerinde ülkeler mega program ve projelerle karbon salınımını azaltmaya, enerji fiyatlarını düşürmeye ve karbon tarafsızlığını sağlamaya çalışıyorlar.

İspanya 2050’de karbon tarafsızlığını sağlamaya yönelik planlarıyla kömürden en hızlı geçişlerden birine şahit oluyor. Önümüzdeki 3 senede İspanya 27 milyar avro değerinde yeşil enerji harcaması yapmayı planlıyor. Karbon azaltma stratejisine göre ülkede 2050’ye kadar emisyonun %90 azaltılması, 20.000 hektarlık alanın yeniden ağaçlandırılması, 50.000 hektarlık sulak arazinin ıslahı yapılacak ve yenilenebilir enerjinin toplam enerji içerisindeki payı %20’den %97’ye çıkacak. Mayıs ayında yeni gaz, kömür ve petrol çıkarma projelerini yasaklayan ve doğrudan fosil yakıt desteklerini kesen yasa tasarısı onaylandı. İspanya bu sene ve gelecek sene kömüre dayalı enerji santrallerini %69’unu kapatacak. Bu dünyada başka bir ülkede görülmeyen bir hız. İspanyol hükümeti karbon azaltma planlarının işgücünü %1,6 artıracığını düşünüyor ancak hükümetin, ekonomik olarak ülke ekonomisinin 2007’deki destekler sonrası oluşan “güneş bahçesi” balonundakinden daha stabil olduğu konusunda yatırımcıları ikna etmesi gerekiyor. İspanya’daki bu durum daha geniş bir resmin parçası. Avrupa’da bu sene ilk defa enerji kaynaklarında yenilenebilir enerji kömürün önüne geçti. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen Avrupa’nın karbon tarafsızlığının sağlandığı ilk kıta olmasını hedeflediklerini belirtti. Komisyon, bu hedefin gerçekleştirilmesi için önümüzdeki 10 yılda en az 1 trilyon avro değerinde yatırım yapılmasını öngörüyor.

Asya’da ise dünyanın en büyük karbon sorumlularından olan Güney Kore 2050’ye kadar karbon tarafsızlığını sağlama hedefi ve 61 milyar dolar değerindeki Yeni Yeşil Anlaşma ile dikkat çekiyor. Bu anlaşma kapsamında 2025’e kadar 230.000 yeni enerji tasarruflu bina, 1,13 milyon elektrik ve hidrojen ile çalışan araç ve toplam yenilenebilir enerji kapasitesinde 12,7 GW’dan 42,7 GW’a artış öngörülüyor. Plan ülkenin COVID19’dan kötü etkilenen şirket topluluklarını desteklemeyi amaçlıyor. Hyundai, Kia, Samsung ve EM Korea, 45.000 yeni elektrikli araç şarj ünitesi ve 450 hidrojen doldurma ünitesi planlarının önde gelen üstlenicileri olacak. İyimser havayı bozabilecek şey ise ülkenin geçmişi. Güney Kore daha önce 2008 krizinden sonra yeşil büyüme sözü verdiğinde sonuç çok daha kötüye gitmişti. Halihazırda ülkenin enerjisinin %40’ı kömüre dayalı ve 7 adet devam etmekte olan kömüre dayalı termik santral inşaatı mevcut.

Latin Amerika’da Uruguay önemli gelişmelere sahne oluyor. Geçen sene Uruguay rüzgar ve güneş enerjisinden enerji tedariki oranında Danimarka, Litvanya ve Lüksemburg’dan sonra %36 ile dünyada dördüncü sırayı aldı. Buna hidroelektrik enerji de eklenirse Uruguay %97 ile ilk sıraya yükseliyor. Bu önemli bir dönüşümün göstergesi. Bundan 20 yıl önce ülke enerjisinin üçte birini kömürden sağlıyor ve Arjantin’den enerji ithal

* “Climate heroes: the countries pioneering a green future”, [The Guardian](#)

ediyordu. Değişim 2008-2015 arasında yatırımcılara yönelik sabit gümrük vergilendirmesi ve stabil politikalarla geldi. 7 milyar dolardan fazla yatırım yapıldı ve ülkenin emisyonu %20 azaldı. Şebekenin hidroelektrik santrale bağımlılığı azaldığından kurulum da daha az görülmeye başlandı. Güney ve Orta Amerika'da diğer ülkelerde farklı manzaralar var. Kosta Rika enerjisinin neredeyse tamamını yenilenebilir enerjiden elde eden ilk ülke oldu ve ayrıca Brezilya ve Paraguay'a enerji sağlıyor.

Afrika'da Kenya'da yenilenebilir enerji toplam enerjinin %93'ünü oluşturuyor ve hükümet herkesin 2022'ye kadar güneş enerjisine erişiminin sağlanması için planlar yürütüyor. 47 milyonluk ülkenin karbon hanesi gelişmiş Avrupa ülkelerine göre düşük ve Kenya'da enerji dönüşümünün sebebi iklim değişikliğinden ziyade ekonomik kaygılar. Ülkede güneş, rüzgar, hidro ve jeotermal enerji ucuz ve pratik ancak önemli olan şey ülkeye yatırımın getirilmesi ve yapılması. Geçen ay Afrika Kalkınma Bankası 105 MW'lık Menengai jeotermal enerji santralini tamamladığını duyurdu ve bu Kenya'nın kıtanın jeotermal enerjideki liderliğini pekiştirdi. Kenya ayrıca Afrika'nın en büyük güneş enerjisi üretim santraline de ev sahipliği yapıyor. Bu gelişmelerle elektriğe erişimi olan nüfus oranı 2017'de %67'den bugün %75'e çıkmış durumda. Uluslararası Enerji Ajansı'nın yenilenebilir piyasalara ilişkin raporunun yazarlarından Heymi Bahar, Afrika'da yenilenebilir enerjinin ucuzladığını, erişilebilir hale geldiğini, gerekli iradenin mevcut olduğunu ve bundan sonra olması gerekenin destekler değil uzun vadeli gelir akışları olduğunu belirtti.

* "Climate heroes: the countries pioneering a green future", [The Guardian](#)